

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи акторської майстерності

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>025 «Музичне мистецтво»</u>
Назва освітньої програми	<u>Музичне мистецтво</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Старший викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Прокопенко Наталія Юрївна	0984065441	natasha.prokopenko@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Курс з навчальної дисципліни «**Основи акторської майстерності**» є початком знайомства здобувачем вищої освіти з культурою, історією змін та розвитком театрального мистецтва, освоєнням елементів акторської техніки і розвитком спеціалізованих творчих здібностей кожного здобувача в процесі навчання. Курс є першою ступеню навчання акторської професії.

Мета курсу – освоєння здобувачами вищої освіти теоретичних та практичних компетентностей з основ а акторської майстерності і застосування їх для створення сучасних форм сценічного мистецтва.

Завдання дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань із акторської майстерності, розвиток творчих ініціатив здобувачів їх здібностей до самостійного вирішення художніх завдань; набуття фахових умінь і навичок, спеціальних здібностей: художньо-образного мислення, органічного існування в запропонованих обставинах сценічної дії та колективної творчості – від оволодіння внутрішньої техніки актора до створення сценічного художнього образу.

Передумови для вивчення дисципліни. Передумови для вивчення Основи акторської майстерності відсутні. Даний курс є своєрідним вступом до обов'язкових та вибіркових дисциплін музично-театрального циклу освітньої програми.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Основи акторської майстерності» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Навчальна дисципліна Основи акторської майстерності забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН11. Застосовувати теоретичні знання та навички у творчій практичній діяльності.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. На понятійному рівні

- сутність професійної етики актора театру, професійних якостей актора,
- елементи системи Станіславського та досвід видатних діячів театрального мистецтва;
- специфіку та сутність театрального мистецтва;

2. На рівні практичного знання - роботу над собою в творчому процесі втілення;

- елементи сценічної дії акторської майстерності;
- принципи роботи над елементами сценічної дії на матеріалі вправи, етюду.

Вміння:

- застосовувати теоретичні знання у практичній роботі (вправи, етюди);
- налаштовувати себе на активну роботу в ролі, через відчуття повної психічної та фізичної свободи;
- створювати, виконувати та аналізувати сценічні етюди на задану тему.

Навички:

- розвитку власних здібностей в процесі самостійної роботи над собою;
- аналіз виконаних вправ та етюдів.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
8	240	-	112	128	1	1, 2	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	кількість годин			
	всього	у тому числі		
		лекц.	практ.	сам. роб.
I семестр				
Тема 1. Вступ до курсу «Основи акторської майстерності».			4	4
Тема 2. Поняття і зміст театрального мистецтва.			8	10
Тема 3. Природа актерської гри.			8	8
Тема 4. Техніка створення одиночного етюду без заданої теми.			12	12
Тема 5. Сценічна увага.			16	20
Тема 6. Логіка мови.			8	10
Всього годин у I семестрі	120		56	64
II семестр				
Тема 1. К.С.Станіславський та його метод акторської техніки.	12		6	6
Тема 2. Система К.С.Станіславського та її елементи.	18		8	10
Тема 3. Сценічна свобода і пластика тіла.	34		16	18
Тема 4. Дія та пропоновані обставини.	36		16	20
Тема 5. Надзавдання і наскрізна дія.	4		2	2
Тема 6. Світове значіння акторського метода К.С.Станіславсьго.	16		8	8
Всього годин у II семестрі	120		56	64
Всього годин за навчальний рік	240		112	128

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформи он-лайн навчання на базі Zoom. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу

інформації за курсом, з підготовки індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетським класом, оздобленим дзеркалами та електронною бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ЛЕКЦІЙНО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

I семестр

№ з/п	Назва теми	кількість годин
1	Тема 1. Вступ до курсу «Основи акторської майстерності» 1.Зміст, мета і завдання курсу «Основи акторської професії».	4
2	Тема 2 Поняття і зміст театрального мистецтва. 1.Колективність і гра. 2.Особливості сучасного театру. 3.Різноманіття сучасного театру. Види театру. Перфоманс. Імерсійний театр. Site-specific. Соціальний театр. Вербатим. Документальний театр. Пластична/хореографічна вистава. 4.Особливості взаємодії актора та режисера. 5.Професійні обов'язки актора. 6. Підготовка до реферату «Сучасний театр» (Тема вибирається самостійно).	8
3	Тема 3. Природа акторської гри. 1.Індивідуальні психофізичні особливості людини в контексті акторської майстерності. 2.Емоційний інтелект. Уява. Внутрішнє бачення. Безперервність внутрішнього бачення. Здатність трансляції емоцій. 3.Відмінність життєвої уяви від сценічної. Формула сценічної уяви. 4.Увага. Здатність концентрації уваги. Формула сценічної уваги. 5. Фантазія. Формула сценічної фантазії. «Емілія Мюллер». Аналіз акторської роботи (сценічної уваги, безперервності внутрішнього бачення, сценічної фантазії)	8
4	Тема 4. Техніка створення одиночного етюду без заданої теми. 1. Техніка роботи над етюдом. «П'ять питань». 2. Створення сценаріїв етюдів.	12
5	Тема 5. Сценічна увага. 1.Виконання вправ на увагу. Ритмічні вправи. 2 «Три кола уваги». Перехід з одного кола уваги на друге. Об'єкт уваги. Завмирання. Оцінка факту. Зміна відносини. Зміна ритму. 3.Розробка сценарію етюда з технічним завданням «Кола сценічної уваги». 4.Робота над етюдом. Показ. 5.Підготовка до самостійної роботи «Сценічна увага» (відповіді на питання)	16

6	Тема 6. Логіка мови. 1.« Ліпіння фрази в логіці словесної дії». (П.Єршов). Основа і доповнення. 2.Правила роботи з текстом. Логіка мови. Читання розділових знаків. Вправи. 3. Логічні паузи. Читання прозових текстів. Правила читання віршованих текстів.	8
	Залік	
	Всього у I семестрі	56

II семестр

№ з/п	Назва теми	кількість гон
1	Тема 1. К.С.Станіславський та його метод акторської техніки. 1.Історичні передумови театральної реформи кінця 19- початку 20 століття. 2.Вплив досягнень епохи модерн (технічні, соціальні, культурні, релігійні). 3.Нова драматургія. Створення МХТ. Перші вистави.	6
2	Тема 2.Система К.С.Станіславського та її елементи. 1. Принципи системи Станіславського. «Робота актора над собою» 2. Основні елементи акторської майстерності системи Станіславського: увага, уява і фантазія, почуття правди, віра, сценічна наївність, логіка і послідовність дії та ін. 3.Спілкування. Техніка створення парних етюдів 4. Парні етюди.	8
3	Тема 3.Сценічна свобода і пластика тіла. 1.Зовнішній (фізичний) і внутрішній (психічний) рівень. Взаємодія та залежність ріней сценічної свободи. 2. Зняття зайвої напруги м'язів. Вправи. 3. Пластичні етюди.	16
4	Тема 4. Дія та пропоновані обставини. 1.Дія – основа театального мистецтва. 2.Поняття «сценічна дія», її особливості. Дієві дієслова. Етюди на пам'ять фізичних дій. 3.Робота актора над собою. 4.Основні прийоми психотехніки і техніки органічної поведінки на сцені. 5.Етюди на пропоновані обставини.	16
5	Тема 5. Надзавдання і наскрізна дія.	2
6	Тема 6.Світове значіння акторського метода К.С.Станіславського. 1. Великі послідовники та учні. 2.Вплив метода акторської техніки на розвиток мистецтва театру. 3.Нова драматургія.	8
	Екзамен	

	<i>Всього у II семестрі</i>	56
	<i>Всього годин за навчальний рік</i>	112

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів вищої освіти щодо вивчення дисципліни «Основи акторської майстерності» включаються:

1. Знайомство з навчальною літературою відповідно зазначених тем.
2. Опрацювання теоретичного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді правильного виконання вправ, етюдів, есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	60 %
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену (заліку).	40 %

Методи діагностики знань (контролю)	Виконання творчих завдань, вправ, етюдів; екзамен (залік)
--	---

Схема заліку та екзамену.

Відповідно мети й завданням курсу «Основи акторської майстерності» на залік та екзамен виносяться публічні покази або відеозапис виконання одиночних, парних та групових етюдів на технічну тему, заявлену у програмі курсу. Назва етюдів, тема та літературний сценарій обираються та створюється здобувачем самостійно

Етюди до заліку - I семестр

1. Одиночні етюди на технічну тему «Сценічна увага: кола уваги та перехід з одного до наступного кола».
2. Одиночні етюди на технічну тему «Оцінка факту».
3. Читання прозового тексту з виконанням технічного завдання на тему «Логіка мови».

Етюди до екзамену – II семестр

1. Одиночні етюди на технічну тему «Пам'ять фізичних дій».
2. Груповий етюд на технічну тему «Пам'ять фізичних дій».
3. Одиночні етюди на технічну тему «Дія та пропоновані обставини»
4. Парні етюди на пропоновані обставини.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Творча активність на практичних заняттях	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка етюдів (назв, тем та сценаріїв), що виносяться на самостійне створення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
Разом балів за поточний контроль			40
Підсумковий контроль екзамен / залік			60
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді; виявляє творчу активність.
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але у виконанні допускає незначні помилки з тем семестру. Був присутній на заняттях, має виконаними завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаними завдання до самостійної роботи та активність у науково-дослідній роботі;

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи;

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має невиконаними завданнями до самостійної роботи;

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	добре	
74-81(6-7)	C	задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Акторська майстерність: тренінг: навчально-методичний посібник. / В.А. Хім'як. – Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2014. – 96 с., іл.
2. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: Навч. посіб. – Вид. 2-е, виправлене та доповнене. – К.: Вид-во Ліра-К, 2016. – 304 с.
3. Барнич М. М. Психотехніка актора. Майстер-клас: монографія / М. М. Барнич. – К.: Вид-во «Пінзель»; ФОП Рябчий І. С., 2018. – 200 с.
4. Лесь Курбас, Березиль. – К., 1988 (електронна версія)
5. Патріс Паві: Словник театру. – Львів, 2006. – 640 с. Patrice PAVIS. Dictionnaire du Théâtre. Paris, 2002. Ed. Armand Colin.
6. Пітер Брук: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Переклад з англ. – Львів: 2005. – 136 с.
7. Станіславський К.С. Робота актора над собою. – К.: Мистецтво, 1953. – 670 с.

Допоміжна

1. Олійник Л. А. Спільне виховання акторів і режисерів / Л. А. Олійник // По той бік очей. — К., 2003. — 40 с.
3. Шихматов Л. Сценічні етюди. – К., 1968